

**Статистическа информация за трудови злополуки, станали с осигурени лица
Причини и обстоятелства, довели до трудова злополука**

1. Контакт

Организация

Национален осигурителен институт (НОИ)

Орган на статистиката

Отдел „Експертиза на работоспособността и трудова злополука“ в Дирекция „Осигуряване и краткосрочни плащания“

Адрес

бул. „Александър Стамболийски“ 62-64, София

Електронна поща

noi@nssi.bg

2. Актуализиране на метаданните

2.1. Дата на потвърждаване

24 юни 2025 г.

2.2. Дата на публикуване

24 юни 2025 г.

2.3. Дата на последно актуализиране

24 юни 2025 г.

3. Статистическо представяне

3.1. Описание на данните

Събирането, обработването и разпространението на статистическа информация за регистрираните трудови злополуки се извършва в съответствие с правилата и класификациите включени в Статистическа система "Трудови злополуки" (CCT3). CCT3 осигурява прякото приложение на методологията на Европейската статистика на трудовите злополуки (ECT3) - European Statistics on Accidents at Work (ESAW).

Събирането на данните се основава на декларирането (официалното съобщаване) на злополуките пред териториалното поделение на Националния осигурителен институт.

3.2. Използвани класификации

- Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008)
- Класификация на икономическите дейности (КИД - 2025)
- Национална класификация на професиите и длъжностите (НКПД 2011)
- Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици в Република България (ЕКАТТЕ)
- Обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз (NUTS)
- Статус в заетостта
- Възраст
- Пол
- Гражданство
- Адрес на мястото на злополуката
- Време на злополуката
- Големина на предприятието
- Вид на увреждането
- Увредена част на тялото
- Загубени дни (тежест)
- Работно място
- Място на злополуката
- Вид работа
- Специфична физическа дейност
- Отклонение
- Начин на увреждане
- Материален фактор
- Общ трудов стаж и стаж по професията
- Продължителност на работа в предприятието
- Категория труд
- Правоспособност
- Вид злополука (по КСО)
- Набелязани мерки

Статистическа информация за трудови злополуки, станали с осигурени лица
Причини и обстоятелства, довели до трудова злополука

3.3. Обхват

ССТЗ обхваща всички случаи на трудови злополуки, приети съгласно действащото национално законодателство.

ССТЗ обхваща трудови злополуки, станали с осигурени лица за риска трудова злополука. Не обхваща злополуки, станали със самоосигуряващи се лица.

ССТЗ обхваща:

- трудови злополуки, довели до смърт;
- трудови злополуки, довели до трайно намалена работоспособност;
- трудови злополуки, довели до временна неработоспособност с един или повече загубени календарни дни.

Статистически данни за трудовите злополуки по чл. 55, ал. 2 от КСО се събират и публикуват отделно.

3.3.1. Обхват - икономически сектори.

ССТЗ обхваща всички икономически дейности съгласно КИД - 2008.

Съгласно националните правила за конфиденциалност не се публикуват данни за трудови злополуки, станали с наети лица в икономически дейности с код по КИД - 2008 - 84.22; 84.24; 84.25.

3.3.2. Обхват - професии.

Съгласно националните правила за конфиденциалност не се публикуват данни за трудови злополуки, станали с наети лица на длъжности с код по НКПД 2011 - 0; 3351; 3355; 5411; 5412; 5413.

3.4. Понятия и дефиниции

ССТЗ съблюдава дефинициите и понятията, регламентирани в нормативните актове на Република България.

Определенията за „трудова злополука“, „осигурени лица“ и „осигурител“ са по смисъла на Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Чл. 55, ал. 1 от КСО:

Трудова злополука е всяко внезапно увреждане на здравето, станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт.”

Чл. 55, ал. 2 от КСО:

Трудова е и злополуката, станала по време на обичайния път при отиване или при връщане от работното място до:

1. основното място на живеене или до друго допълнително място на живеене с постоянен характер;
2. мястото, където осигуреният обикновено се храни през работния ден;
3. мястото за получаване на възнаграждение.

За отчитане на трудовите злополуки се установяват следните показатели:

- Коефициент на честота (Кч) - брой трудови злополуки на 1000 осигурени лица.
- Индекс на честота (Ич) - брой трудови злополуки на 1 млн. отработени човекочасове.
- Коефициент на тежест (Кт) - загубени календарни дни от трудови злополуки на едно осигурено лице.
- Индекс на тежест (Ит) - загубени календарни дни от трудови злополуки на 1 млн. отработени човекочасове.

При определянето на коефициентите, както и за друга статистическа информация за трудовите злополуки:

- смъртна трудова злополука е злополуката, при която смъртта е настъпила в деня на злополуката или до една година от деня след злополуката;
- загубените календарни дни от трудова злополука се отчитат за период до една година от деня след злополуката;
- денят, в който е настъпила злополуката, не се включва в загубените дни от трудовата злополука.

3.4.1. Обхват по ЕСТЗ

ЕСТЗ не включва трудовите злополуки, станали по време на обичайния път при отиване или при връщане от работното място.

ЕСТЗ включва само случаите с повече от 3 календарни дни временна неработоспособност.

3.5. Статистическа единица

Всеки случай на трудова злополука, декларирана през отчетния период.

3.6. Статистическа съвкупност

ССТЗ обхваща трудовите злополуки, станали с осигурени лица за риска трудова злополука.

ССТЗ не обхваща злополуки, станали със самоосигуряващи се лица.

3.7. Географски обхват (територия)

ССТЗ обхваща трудовите злополуки, приети съгласно национално законодателство, които са станали на:

- на територията на страната;
- на територията на друга държава-членка на ЕС;
- на територията на трета държава.

3.8. Времеви обхват

2001-2002 - общо за страната, по икономически дейности, вид и последици;

2003-2009 - подробни данни на печатно издание;

2010- - подробни данни на интернет страницата на НОИ.

3.9. Базисен период

Не се прилага.

**Статистическа информация за трудови злополуки, станали с осигурени лица
Причини и обстоятелства, довели до трудова злополука**

4. Мерна единица

Брой

5. Отчетен период

Календарна година

6. Нормативна база

6.1. Нормативни документи и други споразумения

- Регламент (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд;
- Регламент (ЕС) № 349/2011 на Комисията от 11 април 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1338/2008;
- Закон за статистиката;
- Кодекс за социално осигуряване;
- Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки;
- Заповед № РД 07-00-186/02.07.2014 г. на председателя на НСИ за утвърждаване на Статистическа система „Трудови злополуки“.

6.2. Споделяне на данни

Не се прилага.

7. Конфиденциалност

7.1 Конфиденциалност - политика

Регламент (ЕС) № 223/2009 от 11 март 2009 г. дефинира общи правила за определяне и защита на конфиденциалните данни и начините за изпращането и използването им в Евростат.

Законът за статистиката също гарантира опазването на статистическата тайна и използването на индивидуалните данни.

7.2. Конфиденциалност - защита на данните

Индивидуални данни не се публикуват, спазвайки чл. 25 от Закона за статистиката. Разпространението на индивидуални данни се извършва само съгласно чл. 26 от Закона за статистиката.

8. Политика по разпространение

8.1. Календар за разпространение

Информацията се публикува годишно, съгласно Календара за разпространение на статистически данни от НОИ.

8.2. Достъп до календара за разпространение

<https://www.noi.bg> - Календар за разпространение на статистически данни от НОИ

8.3. Достъп на потребителите

Данни за трудовите злополуки се публикуват на интернет страницата на НОИ в рубрика "Статистика" в съответствие със Закона за статистиката (Глава 5) и Кодекса на европейската статистическа практика, зачитайки професионалната независимост и с цел обективност, прозрачност, при което всички потребители са равнопоставени.

9. Честота на разпространение

Годишно

10. Достъпност и яснота

10.1. Прессъобщения

Не се прилага.

10.2. Публикации

- Статистическа и оперативна информация за трудовите злополуки;
- Статистически годишник "Трудови злополуки" - брой, разпределение, показатели.

10.3. Онлайн база данни

<https://www.noi.bg> - Информация за трудовите злополуки

<https://www.noi.bg> - Статистически годишник "Трудови злополуки"

10.4. Достъп до микроданни

Анонимизирани индивидуални данни могат да бъдат предоставени за научни и изследователски цели по индивидуална заявка, съгласно изискванията на националното законодателство и съответните нормативни актове на Европейския съюз.

10.5. Други формати на разпространение

Информационна услуга по заявка.

10.6. Методологични документи

<https://www.nsi.bg> - Статистическа система „Трудови злополуки“

<https://ec.europa.eu/eurostat> - European Statistics on Accidents at Work (ESAW)

10.7. Документация за качеството

Не се прилага.

11. Управление на качеството

11.1. Осигуряване на качеството

Данните се валидират преди публикуването и предоставянето им.

Статистическа информация за трудови злополуки, станали с осигурени лица
Причини и обстоятелства, довели до трудова злополука

11.2. Оценка на качеството

Не се прилага.

12. Приложимост**12.1. Потребности на потребителите**

Основни потребители на данните са Министерството на труда и социалната политика, ИА "Главна инспекция по труда", Министерството на здравеопазването, Националния център по обществено здраве и анализи, работодателските, синдикалните и други организации, в чиито функции е формирането на политики в областта на безопасността и здравето при работа.

Данните се предоставят на Евростат, МОТ, СЗО и други международни организации.

Чрез заявки за конкретни данни, данните се предоставят на научно-изследователски институти, университети, НПО, граждани и др.

12.2. Удовлетвореност на потребителите

Не се прилага.

12.3. Пълнота

Събирането на данните се извършва по всички класификации, включени в ССТЗ.

13. Точност и надеждност**13.1. Обща точност**

Изследването е изчерпателно.

13.2. Извадкови грешки □

Не се прилага.

13.3. Неизвадкови грешки

Не се прилага.

14. Навременност и точност на представяне**14.1. Навременност**

Статистическата информация се обработва и валидира не по-късно от 18 месеца след края на референтната (отчетната) година.

14.2. Точност на представяне

Данните се публикуват в срока, предвиден в Календара за разпространение на статистически данни от НОИ.

15. Съгласуваност и сравнимост**15.1. Географска сравнимост**

Данните са съпоставими за всички териториални поделения на НОИ в страната.

15.2. Сравнимост във времето

- до 2007 г. по Национална класификация на икономическите дейности (НКИД - 2003);
- до 2026 г. по Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008);
- до 2010 г. по Национална класификация на професиите и длъжностите (НКПД 2005).

15.3. Съгласуваност между предметни области

Не се прилага.

15.4. Вътрешна съгласуваност

Не се прилага.

16. Разходи и натовареност

Не се прилага.

17. Ревизия на данните**17.1. Ревизия на данните - политика**

Не се прилага.

17.2. Ревизия на данните - практика

Не се прилага.

18. Статистическа обработка**18.1. Източници на данни**

Основни източници на информация при отчитане на трудовите злополуки са:

- Декларация за трудова злополука;
- Протокол от разследване на трудовата злополука;
- Разпореждане за приемане или неприемане на злополуката за трудова;
- Болничен лист за временна неработоспособност;
- Експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК;
- Съобщение за смърт;
- Съдебно решение.

18.2. Честота на събиране на данни

Годишно.

**Статистическа информация за трудови злополуки, станали с осигурени лица
Причини и обстоятелства, довели до трудова злополука**

18.3. Събиране на данни

Статистиката на трудовите злополуки е базирана на административни източници:

- Регистър "Трудови злополуки", Електронен регистър на болничните листове (ЕРБЛРО) и Регистър "Парични обезщетения и помощи от ДОО", поддържани от НОИ;
- Информационна система за осигурените лица, осигурителите и самоосигуряващите се лица и Регистър на заетостта, поддържани от Националната агенция по приходите;
- Информационната система за контрол на медицинската експертиза (ИСКМЕ), поддържана от Националната експертна лекарска комисия;
- Търговски регистър и регистър БУЛСТАТ, поддържани от Агенция по вписванията;
- Регистъра на статистическите единици и Информационна система "Демография", поддържани от Националния статистически институт;
- Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), поддържана от Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

18.4. Валидиране на данни

Процес на валидиране на данните:

- при въвеждане на данните - предварителна проверка и обработка, проверка за правилното прилагане на правилата за кодиране;
 - при обработка на данните - проверка за спазване на критериите за дублиране, коректност, правила за валидиране на характеристиките на всеки отделен запис;
 - преди разпространение на данните - проверка на отделните променливи, съгласуваност във всяка отделна таблица и между таблиците.
- Данните се валидират от Евростат съгласно Регламент (ЕС) № 349/2011 на Комисията от 11 април 2011 година.

18.5. Обработка на данни

Данните се обработват и съхраняват в Единна информационна система на социалното осигуряване, поддържана от НОИ.

18.6. Изглаждане

Не се прилага.

19. Коментар